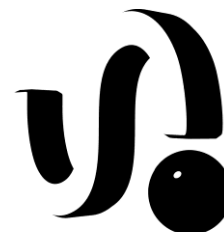

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

Oslo, 16. januar 2009
Deres ref. 200826239
Vår ref. 2008/19762 SO/TLH

samordna opptak

Postboks 1133, Blindern
0317 Oslo
Telefon: 22 84 18 00
Faks: 22 84 18 01
postmottak@samordnaopptak.no
www.samordnaopptak.no

HØRING - INNSTILLINGEN TIL UTVALGET FOR FAG- OG YRKESOPPLÆRINGEN - KARLSENUUTVALGET

Samordna opptak viser til brev av 27. oktober 2008 om Karlsenutvalgets innstilling, NOU 2008:18.

Samordna opptak begrenser sine kommentarer til de forslagene som kan ha betydning for studentopptak og gjennomføring av høyere utdanning.

3) Tiltak for å bedre overgangen fra fag- og yrkesopplæringen til fagskoleutdanning og høyere utdanning. I utvalgets innstilling er det på flere punkter uklart om en ønsker at de foreslåtte tiltakene også skal omfatte de andre yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Samordna opptak har derfor kommentert dette i de tilfellene der dette er en aktuell problemstilling.

- *Utbygging av Y-veien til flere fagområder*
Y-veiene slik de er etablert, gir søkere med bestemte fagbrev adgang til relevant høyere utdanning på spesielt tilrettelagte studier. Ved disse opptakene er det en klar sammenheng mellom søkerens fagopplæring og studiet de begynner på. Siden studiene er spesielt tilrettelagte, vil de kreve ekstra ressurser ved institusjonene. Det er også slik at det er den enkelte institusjon selv som fastsetter opptakskriteriene. Samme type studier kan dermed ha ulike opptakskrav avhengig av institusjon. Dette vil, hvis tilbudene blir mange, føre til stor variasjon og dermed uoversiktlige opptaksregler.

Ved en eventuell utvidelse bør det også vurderes om andre opplæringsløp, yrkesfaglige løp som ikke fører fram til generell studiekompetanse, kan egne seg for et opptak via Y-vei. Hvis lærestedene pålegges slike ordninger, må det stilles ressurser til disposisjon.

En eventuell integrering av søknad via Y-veien i det samordnede opptaket vil også utløse behov for økte ressurser til Samordna opptak.

- *Sette ned aldersgrense for realkompetansevurdering*
I innstillingen pekes det på at realkompetansestudenter ved høgskolene har bedre studiegjennomføring enn ved universitetene. Ved opptak av søkere på grunnlag av realkompetanse legges det stor vekt på om det er en sammenheng mellom studiets innhold og søkerens tidligere erfaring. Dette gjelder særlig ved opptak til profesjonsstudier ved høgskolene og kan være forklaringen på hvorfor høyskolestudentene har bedre studiegjennomføring enn universitetsstudentene. Dette bør også tas med i vurderingen når en sammenligner ulike studentgrupper. Det er også kjent at yngre søkere skifter studium i større grad enn eldre søkere. Dette har også betydning når en sammenligner ulike studentgrupper med hensyn til studiegjennomføring. Det er derfor ikke innlysende at en senking av alder for opptak på grunnlag av realkompetanse, vil gi like god studiegjennomføring som nå.

Når det gjelder søkere som er under 25 år, kan de få realkompetansevurdert sine kunnskaper og ferdigheter i forhold til de fag som er nødvendig for å oppnå generell studiekompetanse. Det er altså ikke nødvendig for søkere under 25 å ta fagene i videregående opplæring dersom de på denne måten kan dokumentere tilsvarende kunnskaper og ferdigheter.

- *Alle som har fullført videregående er generelt studieforberedt uavhengig av utdanningsprogram*
De fagene som kreves for å oppnå generell studiekompetanse, er alle vesentlige redskapsfag som alle er ansett å være nødvendige for å kunne gjennomføre høyere utdanning. Det er ikke nok bare å være motivert for å kunne tilegne seg teoretisk kunnskap på høyt nivå slik utvalgets flertall hevder. Utvalgets påstand om at universitetene og eventuelt andre læresteder ikke trenger økte ressurser for å etablere innføringskurs eller innføringsklasser for studenter som ikke har de faglige forutsetningene for å gjennomføre studiene på det nivå som forutsettes, vil bare medføre riktighet dersom lærestedene har ledig, relevant undervisningskapasitet f. eks. på grunn av svak rekruttering til studiene. Slike innføringsklasser vil dessuten i økende grad pålegge universiteter og høgskoler å gi undervisning på videregående skoles nivå.

Et ønske om sosial utjevning er etter Samordna opptaks vurdering ikke tilstrekkelig som begrunnelse for å fjerne krav om teoretiske kunnskaper for studier ved universiteter og høgskoler.

En sanering av den felles plattformen som dagen generelle studiekompetanse representerer, vil etter Samordna opptaks vurdering føre til at flere læresteder vil fremme forslag om spesielle opptakskrav for sine studier. Disse vil kunne variere avhengig av studium. Resultatet vil kunne bli et lite oversiktlig opptaksregelverk som det vil være vanskelig for de studiesøkende å forholde seg til.

- *Rett til å ta kurs i fellesfag etter oppnådd fagbrev*
Denne rettigheten bør også omfatte de som har fullført andre yrkesutdanninger som ikke gir generell studiekompetanse. Behovet for å supplere med fellesfag gjelder i like stor grad de som har fullført et treårig utdanningsprogram som gir yrkeskompetanse.
- *Uttelling av fagskolen i høyere utdanning (Kap. 6.4.2)*
I utredningen lanserer utvalget en ordning med poengberegning av de enkelte fag i fagskoleutdanningen og at denne kan være nyttig ved eventuell innpassing i høyere utdanning. Ved godkjenning av fagskoleutdanning er det fokus på innsats, undervisnings- og eksamensmetoder og yrkesrelevans og eventuelle sertifiseringskrav. Det blir derfor ikke foretatt en faglig vurdering hvorvidt utdanningen eller

Samordna opptak

undervisningen i de enkelte fag er forsknings- og utviklingsbasert slik UH-loven forutsetter når det gjelder høyere utdanning. Etter Samordna opptaks vurdering vil derfor en poengbergning av enkelte fag bare gi opplysninger om fagets omfang. Slike poeng vil derfor ha liten verdi for universiteters og høgskolers vurdering av fagskoleutdanning.

Terje Bjelle
leder
sign.

Trine Hotvedt
daglig leder
sign.